GRANDMOTHERS AGAINST GENOCIDE

Org. nr. 935 375 088 – Drammen, Norway

Anmeldelse for medvirkning til folkemord, krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten i Gaza

Anmeldelsen gjelder fire personer:

Statsminister Jonas Gahr Støre,

Utenriksminister Espen Barth Eide,

Finansminister Jens Stoltenberg – samt

tidligere finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Til:

Kripos, Seksjon for internasjonale forbrytelser

Dato: 16. april 2025

Fra: Foreningen «Grandmothers against genocide», Org. nr. 935 375 088, 3039 Drammen

---

1. Introduksjon

Denne anmeldelsen fremmes med grunnlag i

- **Straffelovens § 101, jfr. § 21 og 22**
- **Straffelovens § 102 jfr. § 15, 21 og 22**
- **Folkemordkonvensjonen art. III(e)**
- **Roma-vedtektenes art. 25(3)(c)**
- **ICJs kjennelse (26. januar 2024), avsnitt 50**, som påpeker at alle stater har en **plikt til å handle for å forhindre folkemord**

og har som formål å henstille til Kripos om å åpne etterforskning av fire norske politiske ledere for mulig medvirkning til folkemord og/eller medvirkning til forbrytelser mot menneskeheten og medvirkning til krigsforbrytelser, i forbindelse med Israels pågående militære operasjoner i Gaza og på Vestbredden**.**

Det legges til grunn at det ikke hersker noen tvil om at Israel bryter alle regler som er omfattet av Roma-vedtektenes artikler 6, 7 og 8 – henholdsvis Folkemord, Forbrytelser mot Menneskeheten og Krigsforbrytelser.

Anklagen om medvirkning gjelder følgelig for alle de lovbrudd som Israel gjør seg skyldig i.

Straffeansvar for medvirkning i internasjonale lover:

Roma-vedtektene, artikkel 25(3) (b og c):

https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/1998-07-17-2

«3. I henhold til disse vedtekter skal en person være strafferettslig ansvarlig og kunne straffes for en forbrytelse som faller inn under Domstolens jurisdiksjon, dersom denne personen:

b) beordrer, oppfordrer til eller oppmuntrer til en slik forbrytelse, når denne faktisk blir utført eller forsøkes utført og

c) i den hensikt å legge forholdene til rette for en slik forbrytelse, hjelper, tilskynder eller på annen måte medvirker til at forbrytelsen blir begått eller forsøkes begått, herunder ved å skaffe til veie hjelpemidler til gjennomføringen av forbrytelsen».

Folkemordkonvensjonens artikkel III (e):

https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/1948-12-09-1

«Følgende handlinger skal være straffbare:

e. medvirkning til folkemord».

Artikkel IV lyder:

«Personer som begår folkemord eller noen av de andre handlinger som er oppregnet i artikkel III skal straffes hva enten de er konstitusjonelt ansvarlige statsoverhoder, offentlige tjenestemenn eller privatpersoner».

Anmeldelsen vil vise at gjerningspersonenes handlinger rammes av bestemmelsene om forbud mot oppmuntring til, hjelp og tilskyndelse til gjennomføringen, ved at de har bistått økonomisk til at forbrytelsen blir begått, og ved at de har skaffet til veie hjelpemidler til gjennomføringen.

Denne anmeldelsen fremmes i tråd med norsk og internasjonal rettsforståelse, hvor det gjelder offentlig påtale for de alvorligste forbrytelsene. Det er dermed ikke krav om personlig klageinteresse for å anmelde forbrytelser som faller inn under Straffelovens kapittel 16. Om det skulle mangle de korrekte juridiske paragrafer i anmeldelsen, legger vi til grunn at grunnlaget for anmeldelsen vil lede til at Kripos på egen hånd finner det som er juridisk mest relevant og dekkende.

Presisering om medvirkning etter norsk rett

Straffelovens §15 om Medvirkning lyder at «Et straffebud rammer også den som medvirker til overtredelsen, når ikke annet er bestemt».

Denne anmeldelsen er begrenset til de mest åpenbare handlingene. Det er ingen tvil om at de anmeldte er direkte ansvarlige for de handlinger som begås og har blitt begått. De har og har hatt beslutnings-myndighet over at Norge:

* investerer i israelske selskaper som bidrar til den ulovlige okkupasjonen av Palestina gjennom Oljefondet

* investerer i selskaper som bevæpner Israel og dermed bidrar til folkemordet

* investerer i tyske og amerikanske og andre selskaper som leverer våpen til Israel

* selger våpendeler produsert i norske, statseide bedrifter, som brukes i Israels krigføring

Om forsettlig-kravet

Straffelovens § 101 krever at medvirkning skjer "forsettlig", men det følger av §§ 21 og 22 at forsett kan foreligge i flere former, inkludert det som i rettspraksis kalles eventuelt forsett (*dolus eventualis*).

Dette innebærer at en person er strafferettslig ansvarlig dersom vedkommende:

- Er kjent med at hovedforøver har til hensikt å utføre en straffbar handling
- Forstår at ens egen handling kan bidra til en straffbar handling, og
- Likevel velger å gjennomføre handlingen og aksepterer risikoen

Dette gjelder selv om vedkommende ikke hadde som mål at forbrytelsen skulle skje.

Uansett vil formuleringen «forsettlig» ikke kunne redusere straffeansvar etter norsk rett i forhold til de internasjonale lover, som fastslått i Odelstingsproposisjon 8 (2007-2008) vedrørende medvirkning. Det som kreves er at personene mistenkt for medvirkning på ulike måter kan ha oppmuntret til handlingene - gitt såkalt moralsk støtte – og hjulpet til og tilskyndet handlingene.

Investeringer i selskaper som bidrar til krigføringen vil dermed omfattes av «oppmuntring til». Salg av våpen eller våpendeler til hovedforøver faller åpenbart under beskrivelsen oppmuntret til, tilskyndet til eller hjulpet til forbrytelsen – ved at det har skaffet til veie hjelpemidler – les våpen – som Israel har brukt i sin krigføring. Oppmuntringen og den moralske støtten forsterkes i sin tydelighet ved at salget er et definert lovbrudd: Det er forbudt ved lov å selge våpen til land hvor der er fare for at de kan bli brukt til folkemord eller krigsforbrytelser.

Salg av våpendeler som brukes i Israels krigføring er et brudd med FNs våpenhandelsavtale, som Norge ratifiserte i 2014:

Våpenhandelsavtalen slår fast et forbud mot eksport dersom det er fare for at våpnene som skal eksporteres, kan bli brukt til folkemord og krigsforbrytelser.

https://fn.no/avtaler/nedrustning/vaapenhandelsavtalen

Til støtte for at det foreligger et forsett er også at den politiske ledelsen av landet systematisk har unnlatt å oppfylle forpliktelsen til å gjøre alt som står i deres makt til å forsøke å forhindre folkemord.

Plikten for FNs medlemsstater er tydeliggjort i ICJ sin kjennelse:

ICJ, Order on Provisional Measures, 26 January 2024

> Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (South Africa v. Israel):
>
> *"The Court recalls that the obligation of States to prevent genocide is one of conduct and not of result; the obligation is to employ **all means reasonably available** to them, so as to **prevent genocide** so far as possible. A State cannot be under an obligation to succeed, whatever the circumstances, but it is under **an obligation to act.**"*

Det avgjørende er dermed ikke om det av ICJ er fastslått at et folkemord har funnet sted eller finner sted. Plikten er å gjøre alt som står i statenes makt til å **forhindre** folkemord.

Forsettet er ytterligere bevist ved at Regjeringen ikke bare har unnlatt å følge oppfordringen, men i tillegg har gjort tydelig sin vilje til å *avvise* ICJs oppfordring:

Regjeringen har gjort en vurdering av plikten til å handle for å forhindre folkemord, hvor de konkluderer med at den norske staten ikke har en slik forpliktelse. Det internasjonale lovverket er ikke til å misforstå. Med denne erklæringen slås det fast at det ikke finnes vilje til å oppfylle plikten om å forsøke å forhindre folkemord i den nåværende ledelsen av landet.

Begrunnelsen som gis er at Norge ikke er nær nok til Israel til å bli omfattet av forpliktelsen til å forhindre. Til det er å si at når de landene som står nærmest til Israels forbrytelser medvirker direkte, så faller forpliktelsen til å forhindre enda tyngre på det neste leddet. Om det regjeringen her hevder skulle vært allmenngyldig, ville folkemordkonvensjonens regler om forpliktelse for medlemslandene effektivt være spilt ut over sidelinjen. Det er en umulighet, og konklusjonen må dermed bli at regjeringens begrunnelse for å avstå fra sine internasjonale forpliktelser er så uriktig, at det i seg selv bekrefter forsettlig medvirkning.

Da denne ansvarsfraskrivelsen ligger på regjeringens hjemmeside, kan det sees som en offentliggjort oppmuntring til hovedutøver – ved at det bekreftes at Norge ikke har tenkt å gjøre *noen* handlinger som kan bidra til å stanse Israels brudd på internasjonale lover.

Oppsummert om forsettet:

De anmeldte personene har hatt løpende og inngående kunnskap om den humanitære og folkerettslige situasjonen i Gaza, som følge av:

- Varsler fra FN, WHO, Amnesty International og andre internasjonale organer

- ICJs kjennelse av 26. januar 2024, med klar oppfordring om å handle
- Uttalelser fra Israels ledelse som viser eksplisitt intensjon om masseutryddelse og etnisk rensing av Gazas befolkning
- Bombing av sivilbefolkningen i Gaza gjennom 17 måneder, og med intens økning av bombingen etter at Israel brøt våpenhvilen 18. mars
- Humanitære organisasjoner over hele verden har varslet om sultkatastrofe i Gaza fra mai 2024. Dette har blitt dramatisk forverret etter at Israel stengte for enhver tilførsel av mat og vann i mars i år.

Til tross for dette har de fire anmeldte personene:

- Opprettholdt økonomiske investeringer i israelske selskaper
- Avvist krav om å trekke økonomisk støtte til Israel ved investeringer
- Opprettholdt investering i våpenselskaper som bevæpner Israel
- Opprettholdt salg av norske våpendeler som bidrar til Israels krigføring

Dette utgjør etter vår vurdering et **eventuelt forsett**, og oppfyller dermed vilkårene for medvirkning etter straffeloven § 101 og 102, jfr. §15, samt alle de internasjonale reglene.

---

2. De anmeldte personene

Alle har hatt sentrale roller i utformingen og forvaltningen av norsk politikk og økonomiske forbindelser til Israel i perioden mellom oktober 2023 og april 2025.

Statsminister Jonas Gahr Støre (Ap)

Rolle og ansvar:

- Øverste politiske leder av Arbeiderpartiet, og leder av landets regjering.
- Har det overordnede ansvaret for regjeringens politikk, inkludert utenrikspolitikk og internasjonale relasjoner og reaksjoner.
- Tidligere utenriksminister – kjenner Israel-Palestina-konflikten svært godt.

Uttalelser og handlinger:

- Gjennom mange år, både som tidligere utenriksminister og nåværende statsminister har Støre fremhevet Israels rett til å forsvare seg. Det gjorde han også etter 7. oktober
- Han har unnlatt å protestere mot Israels folkerettsbrudd; den ulovlige okkupasjonen og utvidelse av ulovlige bosettinger. Han har ikke kritisert den ulovlige blokaden av Gaza – i betydningen kritikk fremsatt overfor Israel og med konkrete virkemidler
- Har fortsatt norsk økonomisk samhandling med aktører som har tilknytning til okkupasjonen, og akseptert at Oljefondet har beholdt investeringer i selskaper som er involvert i Israels okkupasjon og krigføring
- Har godkjent salg av norskproduserte våpendeler som bidrar til Israels krigføring

- Den Palestinsk-norske foreningen samt fire andre organisasjoner sendte henvendelse til statsministeren 29. august 2024, i forbindelse med skolestart, da 80% av skolene i Gaza hadde blitt bombet i stykker (se Vedlegg 4). De ba om at Støre måtte kreve stans i bombingen. Det ble aldri besvart. Støre har ikke på noe tidspunkt fra 7. oktober 2023 til dagens dato protestert *overfor Israel* og krevd at bombingen måtte opphøre.
- I forbindelse med Norges anerkjennelse av Palestina i mai 2024, ga Støre på pressekonferansen 22. mai uttalelser til nasjonen mot bedre vitende, da han sa:

  «Terroren ble begått av Hamas og militante grupper – som ikke er tilhenger av noen tostatsløsning, og som heller ikke anerkjenner staten Israel».

  Dette er påstander som Jonas Gahr Støre selv vet er usanne. At statsministeren har fremsatt en usannhet med vitende og vilje på TV for det norske folk er en alvorlig anklage, og vi har derfor utdypet dette i vedlegg 5.

Utenriksminister Espen Barth Eide (Ap)

Rolle og ansvar:

- Ansvarlig for Norges utenrikspolitikk, inkludert FN-stemmegivning, diplomatiske uttalelser og støtte til internasjonale prosesser.
- Nøkkelperson i alle vurderinger av folkerett, internasjonal humanitærrett og bilateral politikk overfor Israel og Palestina.

Uttalelser og handlinger:

- Har vært tydelig i mange år på at Norge anerkjenner Israels rett til å forsvare seg.
- Har gjennom like mange år unnlatt å kritisere Israels ulovlige okkupasjon, utvidelse av bosettinger, blokade av Gaza, bombing av sivile mål og andre krigsforbrytelser.
- Uttalt i Stortinget at tiltak mot Israel vil virke mot sin hensikt, og være til hinder for fred. Dette er en klar avvisning av enhver protest mot Israel, og må dermed forstås som direkte støtte til Israel.

Finansminister Jens Stoltenberg – (Ap)

Nøkkelpunkter:

- Som tidligere statsminister, langvarig og vedvarende støtte til Israels "rett til å forsvare seg", uansett kontekst. Sentral rolle i utformingen av norsk politikk overfor Israel/Palestina.
- Som statsminister har han uttrykt ensidig støtte til Israels sikkerhetsbehov, med lite eller ingen støtte til palestinernes sikkerhetsbehov
- Gjennom tiår vist svært lite eller ubetydelig kritikk av Israels folkerettsbrudd
- Som finansminister i Støres regjering har han avvist oppfordring fra Redd Barna om å selge seg ned i selskaper som støtter Israels ulovlige okkupasjon og krigføring. Brev fra Redd Barna er Vedlegg 6. Det inneholder en grundig juridisk begrunnelse for Norges plikter etter internasjonal lov og rett. At Stoltenberg avviste det underbygger Stoltenbergs medvirkning.

Stoltenberg har og har hatt:

- Inngående kunnskap om folkerettsbrudd, ved offentlig kjent informasjon om situasjonen i Gaza.
- Mulighet til å handle, gjennom å instruere Oljefondets investeringer.
- Unnlatt å avvikle israelske investeringer til tross for sterk oppfordring fra blant andre FNs spesialrapportør Francesca Albanese
- En politisk praksis som innebærer aktiv legitimering av Israels militære handlinger

Felles for de tre Ap-toppene:

Dokumentert støtte til Israels krigføring gjennom mange år. Etter Israels brudd på våpenhvilen 18. mars og intensiverte bombeangrep mot sivile, har ingen av dem rettet noen kritikk mot president Donald Trump, som er ansvarlig for å forsyne Israel med de aller største bombene. Det er også utvilsomt at Trumps uttalte politiske støtte til etnisk rensing og leveranse av jordskjelv-bomber har direkte ført til Israels dramatisk økte militæroffensiv. Ap-toppene har unnlatt å protestere, til tross for at hver og en av dem har full mulighet til å kontakte presidenten og uttrykke sin fordømmelse. I lys av Israels forsterkete bombeangrep mot Gaza den senere tiden må det antas at en slik mangel på protest oppfattes som aksept, både av Israel og USA, og dermed også som *oppmuntring* fra det internasjonale samfunnet, som Norge er en del av. Mangel på protest i lys av de grusomme krigsforbrytelsene, med dertil fortsatt eierskap og våpensalg utgjør for de norske Ap-toppenes del en kriminell medvirkning.

Tidl. Finansminister Trygve Slagsvold Vedum (Sp)

Rolle og ansvar:

- Hadde myndighet over Statens pensjonsfond utland (Oljefondet) og norsk finanspolitikk i den aktuelle perioden fra 7. oktober 2023 til han gikk av 4.2.2025
- Oljefondets investeringer utgjør økonomisk medvirkning til folkerettsbrudd, spesielt når investeringer skjer i selskaper involvert i okkupasjonen og krigføringen.

Handlinger og politikk:

- Finansdepartementet har under Vedum opprettholdt sine investeringer i selskaper som bidrar til okkupasjonen, som Caterpillar, og selskaper som bevæpner Israel
- Få eller ingen merkbare tiltak ble iverksatt for å avvikle israelske investeringer fra Oljefondet i etterkant av de mest intense bombingene i Gaza fra høsten 2023.

I tillegg, for alle fire: våpenstøtte til Israel

I representantforslag 138S (2024-2025) til Stortinget går det frem:

«Det er videre grundig dokumentert at Norge ikke har foretatt seg noe for å hindre våpenstøtte til Israel via USA, da Norge fortsatt tillater amerikansk reeksport av forsvarsmateriell produsert i Norge og fra datterselskaper i USA hvor den norske stat er tungt inne på eiersiden.

Lockheed Martin, produsenten av kampflyet F-35 som Israel bruker i sin krigføring på Gazastripen, har til FriFagbevegelse.no bekreftet at samtlige F-35-fly inneholder bla. skrogdeler fra den norske Kongsberg Gruppen.

Nammo har åtte fabrikker i USA og har levert blant annet M72 panservern og M141 Bunker Buster-missiler til USA, som har videresendt disse til Israel».

Espen Barth Eide har som utenriksminister ikke gjort noe for å stanse Norges salg av våpendeler til USA, som han har visst ville bli brukt i Israels krigføring. Regjeringen har i tillegg i desember 2024 – etter 14 måneder med israelsk bombing av Gaza, gitt godkjenning for fem norske selskaper å inngå kontrakter med Lockheed Martin. Formålet med kontraktene er å utvikle nye våpen. Det må anses som helt åpenbart at slike nye våpen, utviklet ved hjelp av norsk teknologi, vil av Lockheed Martin bli solgt videre til Israel, da selskapet som er verdens største våpenprodusent, er en av hovedleverandørene til Israels krigføring.

Oljefondet har i tillegg investert betydelig i tyske selskaper som selger ammunisjon og våpen til Israel, som Rheinmetall og ThyssenKrupp. Disse våpnene blir brukt i Gaza. De nevnte selskapene er også på the Jewish Virtual Library's liste over selskaper som profiterte på Holocaust under andre verdenskrig. Som leder av Arbeiderpartiet har Jonas Gahr Støre ikke hatt noen innvending mot at staten investerer i tidligere Holocaust-selskaper som var med-ansvarlige for utryddelsen av jøder under krigen. Oljefondet har også investeringer i en lang rekke selskaper av ulik nasjonalitet som forsyner Israels krigsindustri – blant annet verdens aller største våpenleverandører. Dette er nærmere beskrevet i Vedlegg 7.

Etikkrådet for Oljefondet har i motsetning til dette slått fast at det er innenfor deres mandat å anbefale investeringer i Israels okkupasjon. Finansdepartementet er helt og holdent ansvarlig for alt Etikkrådet uttaler og hva Oljefondet gjør. Etikkrådets argumentasjon føres som bevis på at Trygve Slagsvold Vedum som finansminister har tilsidesatt norsk og internasjonalt lovverk. Det har blitt opprettholdt av nåværende finansminister Jens Stoltenberg, og gjør dem begge ansvarlige for ulovlig støtte til Israels krigføring.

3. Om situasjonen i Gaza

Fakta per april 2025:

- Over 60.000 palestinere er drept siden 7. oktober 2023, ifølge FN og palestinske helseinstitusjoner. Mer enn 21 000 av de drepte er barn.
- Over 75 % av befolkningen i Gaza (over 1,5 millioner mennesker) er internt fordrevne og bor i teltleire under ekstremt usikre forhold.
- Det er sluppet over 66 000 bomber over Gaza siden oktober 2023
- Etter 18. mars 2025 har Israel tatt i bruk såkalte "bunker buster bombs" – også kalt «jordskjelvbomber». Se Vedlegg 1 for nærmere beskrivelse.
- Store boligområder, teltleire, sykehus og skoler er jevnlig blitt angrepet.

- Drikkevann og sanitærforhold er katastrofale. Israel blokkerer innførsel av rent vann, drivstoff og mat. Dette er villet politikk, og bekreftet av israelske ledere selv.
- Gaza har stått på randen av hungersnød siden mai 2024. I mars 2025 erklærte OCHA at over 80 % av barna under fem år lider av akutt underernæring i nordlige Gaza.

---

4. Mangel på handlinger

De fire nevnte har i perioden:

- Unnlatt å kreve våpenhvile i kritiske faser. Unnlatt å kreve stans i bombingen.
- Ikke iverksatt noen tiltak overhodet som kunne vist en nasjonal holdning om fordømmelse av Israels krigføring. Se vedlegg 2 – om hva de kunne ha gjort – dersom de hadde hatt noen interesse overhodet for å påvirke Israel til å bremse krigføringen.

5. Anmodning

På bakgrunn av det overstående, ber vi derfor Kripos:

> starte etterforskning av Jonas Gahr Støre, Espen Barth Eide, Jens Stoltenberg og Trygve Slagsvold Vedum for medvirkning til folkemord, medvirkning til forbrytelser mot menneskeheten og medvirkning til krigsforbrytelser.

---

6. Vedlegg og dokumentasjon

- Vedlegg 1: Israels bombing etter 18. mars i år – ikke ført til noen norske tiltak
- Vedlegg 2: Tiltak i handlingsrommet – ikke benyttet
- Vedlegg 3: Israels uttalte intensjoner om folkemord og etnisk rensing - verdenskjent
- Vedlegg 4: Oppfordring til statsministeren om å kreve stans i bombingen 29.8.24
- Vedlegg 5: Særlig skjerpende mot Jonas Gahr Støre: Talen til nasjonen 22. mai 2024 med usanne påstander mot bedre vitende
- Vedlegg 6: Brev fra Redd Barna til Jens Stoltenberg med oppfordring til nedsalg
- Vedlegg 7: Oversikt over selskaper Oljefondet investerer i, som bevæpner Israel

---

7. Avslutning

Det er etter vårt syn avgjørende at ikke bare direkte gjerningspersoner, men også medvirkende politiske aktører etterforskes og eventuelt holdes ansvarlige for sin rolle i en fastslått eller mulig forbrytelse mot menneskeheten og folkemord.

Vi minner om at Norge, som statspart i både Folkemordkonvensjonen og Roma-vedtektene**,** er rettslig forpliktet til å etterforske alvorlige internasjonale forbrytelser, særlig når egne statsborgere og myndighetspersoner kan være involvert. Videre at det er Kripos som er

ansvarlig for å oppfylle forpliktelsen til å etterforske. En unnlatelse av å gjøre dette kan i seg selv utgjøre et brudd på Norges internasjonale forpliktelser.

Det som er redegjort for gjennom denne anmeldelsen utgjør etter vår vurdering tilstrekkelig grunnlag for å iverksette etterforskning.

8. Kontakt og videre dialog

Vi står til disposisjon for å utdype vurderingene og fremskaffe ytterligere dokumentasjon ved behov. Kontakt-epost grandmothersagainstgenocide@gmail.com.

Vi vil også ettersende ytterligere dokumentasjon til støtte for anmeldelsen, i tillegg til de 7 vedleggene som følger her.

Avsender:

Foreningen Grandmothers against genocide,

v/leder

Marianne Bergvall

Drammen, 16. april 2025